

Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering

10 november 2022

Agendanummer

Datum

11 oktober 2022

Zaaknummer

Onderwerp

Warmtenet Urk en garantstelling voor de cofinanciering van € 2,5 miljoen door de gemeente Urk in het kader van de subsidieaanvraag Regiodeal Noordelijk Flevoland

Aan de leden van de raad,

Voorgesteld besluit

1. In te stemmen met garantstelling door de gemeente Urk voor de cofinanciering van € 2,5 miljoen in het kader van de subsidieaanvraag Regiodeal Noordelijk Flevoland

Inleiding

De gemeente Urk werkt aan een duurzame en toekomstbestendige energievoorziening voor wonen en werken. Dit ligt vastgelegd in een aantal beleids- en onderzoeksdocumenten, waaronder de Regionale Energiestrategie Flevoland (provincie Flevoland), de Transitievisie Warmte (gemeente Urk), de duurzaamheidsvisie gemeente Urk, en het onderzoek naar duurzame energie Port of Urk. Ook in het nieuwe coalitieakkoord Koersvast en Eensgezind 2022- 2026 staat aangegeven dat het college inzet op goede energievoorzieningen die breder zijn dan alleen zon en wind.

Restwarmte visverwerkende industrie maakt Urk uniek

De grote beschikbaarheid van restwarmte van visverwerkende bedrijven maakt Urk uniek in Nederland om een warmtenet te creëren. De afgelopen jaren zijn tussen de visverwerkende industrie op de bestaande bedrijventerreinen en de gemeente Urk de nodige ideeën en plannen geweest om de Zeeheldenwijk van restwarmte te voorzien. Uiteindelijk heeft dit (op basis van een aanbesteding) niet geleid tot een concreet plan en aanbod. Echter de Transitievisie Warmte, maar ook het onderzoek naar duurzame energie Port of Urk, geven aan dat warmtenetten kansrijke warmteopties zijn voor nieuwe en bestaande woon- en werkgebieden. De gemeenteraad heeft tijdens de behandeling van de Transitievisie warmte, maar ook na het niet slagen van de aanbesteding voor het warmtenet voor de Zeeheldenwijk, het college nadrukkelijk gevraagd opnieuw te kijken naar de kansen van restwarmte voor een duurzame toekomstbestendige energievoorziening van Urk en de rol van de gemeente hierin.

Op basis van voortschrijdend inzicht en het onderzoek naar duurzame energiemogelijkheden Port of Urk zijn voor het welslagen van het warmtenet twee belangrijke uitgangspunten geformuleerd:

1. De ontwikkeling van een warmtenet kan het beste gestart worden vanuit “nieuw voor nieuw”. Dit houdt in een nieuw te ontwikkelen bedrijventerrein (Port of Urk) gekoppeld aan een nieuw te ontwikkelen woonwijk (Zeeheldenwijk). Later kan worden uitgebreid naar andere kansrijke bestaande en nieuwe woningbouw- en bedrijventerreinenlocaties.

Hiermee kan de aanleg van een warmtenet direct worden gecombineerd met alle andere werkzaamheden voor een nieuw bedrijventerrein of woonwijk.

2. De gemeente moet vanaf het begin een duidelijke regie- en aanjaagrol innemen, waardoor ook een passende juridische en organisatievorm kan worden gecreëerd voor de distributienet en warmtelevering. De juridische en organisatorische vorm zal moeten aansluiten bij de nieuwe wet collectieve warmtevoorziening (Wcw) die op 1 juli 2024 inwerking moet treden.

Eerste stap realisatie KoWaNet

Met dit voorstel geven wij invulling aan de eerste stap voor het realiseren van een warmtenet op Urk op basis van bovenstaande uitgangspunten. Voor het nieuwe bedrijventerrein en de nieuwe woonwijk ten zuiden van Urk ontwerpen wij een koel warmtenet. De restwarmte van visverwerkende bedrijven wordt ingezet om woningen te verwarmen. De woningen nemen de warmte af en produceren daarmee koude. Deze koude gaat terug naar de visverwerkende bedrijven. Zij zetten deze koude in om hun koel- en vriesmachines efficiënter te laten draaien. De ontwikkeling van het nieuwe bedrijventerrein en de nieuwe woonwijk lopen gelijk op. Hierdoor is er een balans tussen de vraag en het aanbod van warmte en koude. In mei hielden wij een openbare marktconsultatie. Wij stelden de markt vragen over het KoWaNet-concept. Acht bedrijven reageerden, waarvan een grote meerderheid zich kon vinden in het concept.

Voor het realiseren en daarmee eerste stap te kunnen zetten, stelt de Provincie Flevoland € 2,5 miljoen subsidie beschikbaar vanuit de *Regio Deal Noordelijk Flevoland, Toekomstbestendig Maritiem Cluster Urk – duurzame inrichting bedrijventerrein Port of Urk*. Wij stellen voor om deze subsidie in te zetten om het KoWaNet te helpen realiseren. Deze subsidie diende voor 1 oktober 2022 aangevraagd te worden en is op basis van een collegebesluit 13 september jongstleden op 29 september ingediend onder voorwaarde dat de gemeenteraad van Urk in haar vergadering van 10 november hiermee instemt.

Hiermee subsidieert de Regiodeal het project voor maximaal 50%. Voor tenminste 50% is cofinanciering vereist. Voorwaarde voor het aanvragen van de Regiodealsubsidie is het garant staan voor cofinanciering door de gemeente Urk van € 2,5 miljoen. Deze garantstelling van de gemeente wordt gevraagd, omdat nu nog niet bekend is wie en in welke vorm het distributienet gaat ontwikkelen. Zodra dat bekend is, zal de cofinanciering voor rekening van desbetreffende partij komen.

Vervolgstappen KoWaNet

De vervolgstappen zullen zijn dat de gemeente een besluit moet nemen over de gewenste organisatievorm en rol van de gemeente hierbij. Vervolgens zal een besluit moeten worden genomen over de aanbesteding. Het besluit over de gewenste organisatievorm en rol zal genomen moeten worden voor de aanbesteding. Voor beide besluiten (organisatievorm en aanbesteding) zullen we bij u als raad terugkomen en opnieuw vragen om besluitvorming. Mocht de aanbesteding niet tot een aanbieder (bouwteampartner) leiden (volgens planning is dit bekend uiterlijk juni 2023) dan gaat het KoWaNet niet door en vervalt de garantstelling ook door de gemeente. De gemeente gaat dan opnieuw in overleg met de provincie Flevoland over de aangevraagde subsidie en mogelijke terugbetaling of andere besteding in het kader van verduurzamingsmaatregelen van het bedrijventerrein Port of Urk.

Doel

Het doel van het KoWaNet is om klimaatverandering te mitigeren door de CO₂-uitstoot te verlagen. Het KoWaNet zorgt voor duurzame warmte- en koudevoorziening voor bedrijven en woningen. Na Port of Urk en de Zeeheldenwijk, kan het KoWaNet worden uitgebreid richting bedrijventerrein Zwolsche Hoek, bestaande wijken/woningen op Urk, de buitendijkse haven MSNF en toekomstige nieuwbouwlocaties voor woningen en bedrijven.

Argumenten

1. Een KoWaNet levert een forse bijdrage aan het beperken van het gebruik van fossiele brandstof en dus reductie van CO₂-uitstoot. De woningen kunnen efficiënt worden verwarmd met de warmte van de visbedrijven. De kou van de woningen helpt de bedrijven om veel efficiënter te kunnen koelen. Daarmee draagt het KoWaNet bij aan de taakstelling vanuit de gemeentelijke Transitievisie Warmte, de duurzaamheidsvisie maar ook het onderzoek naar duurzame energie Port of Urk.
2. Regio Deal subsidie van de Provincie Flevoland van € 2,5 miljoen aan te vragen om de infrastructuur van het KoWaNet te helpen financieren, want de subsidieregeling sluit goed aan bij het KoWaNet-concept. De subsidie is gericht op een duurzame inrichting van bedrijventerrein Port of Urk. Dit geldt ook voor het KoWaNet. Wij stellen voor om het subsidiebedrag in te zetten voor de investering in het distributienet van het KoWaNet. Voor een definitief besluit over de organisatievorm van het distributienet en rol van de gemeente komen we nog bij uw college en u als raad terug. Wij willen als gemeente directe invloed hebben op de totstandkoming van het KoWaNet, de tarieven die bedrijven en bewoners betalen, de duurzaamheid van de warmtebronnen en de uitbreiding van het KoWaNet in de toekomst. De deadline voor de subsidieaanvraag was 1 oktober 2022.
3. Garantstelling is een bevoegdheid van de raad. Indien de raad niet instemt met de garantstelling zal de subsidieaanvraag ingetrokken worden.
4. Garant te staan voor de cofinanciering van € 2,5 miljoen, want dit is een voorwaarde voor de subsidieverstreking. De gemeente moet een cofinancieringsverklaring tekenen. Wie en in welke vorm het distributienet gaat ontwikkelen is nog niet bekend. Daarom moet de gemeente op dit moment garant staan.

Financiële argumenten

Het KoWaNet vergt een investering van € 29 miljoen. Een nader te bepalen aandeel hiervan willen wij voor onze rekening nemen. De € 2,5 miljoen subsidie van de Provincie Flevoland, mits toegekend, gebruiken wij richting het aandeel van de gemeente.

Kanttekeningen

Onderstaande tabel toont de belangrijkste risico's:

Risico	Beheersing / correctie
Een onverwacht lang vergunningstraject leidt tot vertraging	Wij starten zo vroeg mogelijk met het traject en zetten ervaren vergunning specialisten in.
Organisatie opzetten KoWaNet zal langer duren door complexiteit	Wij zullen zo snel mogelijk een voorstel doen voor een goede organisatievorm om hier vroegtijdig mee te kunnen starten en op tijd te zijn bij daadwerkelijke exploitatie en levering van de warmte

Een tekort aan personeel in de energiesector zorgt voor vertraging	Dit is een reëel risico waar de gemeente beperkt invloed op heeft. Echter, het Urker KoWaNet-concept is uniek in de wereld en wij hebben tot nu toe ervaren dat talent graag aan dit project werkt.
De bouw duurt langer door een tekort aan bouwmaterialen	De planning maakt het mogelijk voor het bouwbedrijf om materialen bijtijds te bestellen.
Door netcongestie op Urk Zuid kunnen bedrijven geen elektra-aansluiting krijgen	Tegelijkertijd ontwikkelen wij een <i>smart grid</i> om netcongestie op te lossen.
Er is een (tijdelijke) disbalans tussen de warmte- en koudevraag	Tijdelijke disbalans kan worden opgevangen met een regeneratievoorziening zoals aquathermie.
Visverwerkende bedrijven kunnen geen langdurige warmteleverantie garanderen	Dit is een risico dat de leverancier van warmte moet incorporeren in zijn business case.
Vollooprisico: het risico dat gebouweigenaren niet aansluiten nadat het KoWaNet is gerealiseerd	Om dit risico te mitigeren, organiseert de gemeente een aansluitverplichting voor bedrijven en woningen.

Financiën

De gemeente staat garant voor de cofinanciering. Het is nog niet bekend met welke samenwerkingspartner de gemeente het distributienet gaat exploiteren en in welke vorm. Zodra dit bekend is zal de cofinanciering voor rekening van desbetreffende partij komen (dit zal een voorwaarde zijn in de aanbesteding en dan vervalt de garantstelling door de gemeente). Mocht de aanbesteding niet tot een aanbieder (bouwteampartner) leiden (volgens de planning is dit bekend uiterlijk juni 2023) dan gaat het KoWaNet niet door en vervalt de garantstelling ook door de gemeente. De gemeente gaat dan opnieuw in overleg met de provincie Flevoland over de aangevraagde subsidie en een mogelijke andere besteding in het kader van verduurzamingsmaatregelen van het bedrijventerrein Port of Urk. Op 21 september in de informatieve raadsvergadering hebben we u als raad hierover geïnformeerd.

Juridisch kader

- Warmtewet en Wet collectieve warmtevoorziening
- Aanbestedingswet 2012
- Europese staatssteunregels

Uitvoering

Zoals aangegeven onder vervolgstappen zullen we voor besluitvorming organisatievorm en aanbesteding bij u als college en raad terugkomen. Tevens zullen we er voor zorgdragen tijdig de technische maatregelen op te nemen in het bouwrijp maken van de Zeeheldenwijk en Port of Urk voor daadwerkelijk realiseren van het warmtenet.

Communicatie & participatie

Op 21 september bent u in een informatieve raadsvergadering geïnformeerd over het KoWaNet en de al noodzakelijke subsidieaanvraag voor 1 oktober jl. Daarnaast hebben we bijgaand voorstel mondeling gedeeld met visverwerkende bedrijven, de ontwikkelaars van de Zeeheldenwijk, de

netbeheerder en andere omgevingspartijen. Bij de uitwerking van dit voorstel zullen we deze partners opnieuw nadrukkelijk betrekken.

Kosten, baten, dekking

De gemeente staat garant voor de cofinanciering. Het is nog niet bekend met welke samenwerkingspartner de gemeente het distributienet gaat exploiteren en in welke vorm. Zodra dit bekend is zal de samenwerkingspartner de cofinancieringseisen voor haar rekening nemen (dit zal een voorwaarde zijn in de aanbesteding en dan vervalt de garantstelling door de gemeente). Mocht de aanbesteding niet tot een aanbieder (bouwteampartner) leiden (volgens de planning is dit bekend uiterlijk juni 2023) dan gaat het KoWaNet niet door en vervalt de garantstelling ook door de gemeente. De gemeente gaat dan opnieuw in overleg met de provincie Flevoland over de aangevraagde subsidie en mogelijke terugbetaling of andere besteding in het kader van verduurzamingsmaatregelen van het bedrijventerrein Port of Urk.

Uitvoering

Zoals aangegeven onder vervolgstappen zullen we voor besluitvorming organisatievorm en aanbesteding bij u als raad terugkomen. Tevens zullen we er voor zorgdragen tijdig de technische maatregelen op te nemen in het bouwrijp maken van de Zeeheldenwijk en Port of Urk voor daadwerkelijk realiseren van het warmtenet.

Bijlage

Geen.

Burgemeester en Wethouders van Urk,

C.H. van den Bos, burgemeester

C.J.M. Swart, secretaris

Raadsbesluit

Zaaknummer

018433652

De raad van de gemeente Urk,

gelezen het voorstel van het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Urk
d.d. 4 oktober en 13 september 2022;

gelet op het advies van commissie 1 d.d. 26 oktober 2022;

besluit:

in te stemmen met garantstelling door de gemeente Urk voor de cofinanciering van € 2,5 miljoen in
het kader van de subsidieaanvraag Regiodeal Noordelijk Flevoland.

Urk, 10 november 2022

De raad van de gemeente Urk,

de griffier, ·

de voorzitter,